

Årsrevisionsprotokollat
til
Socialudvalget
vedrørende

**Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen
Revisionen af regnskab 2005**

29. juni 2006

Indholdsfortegnelse

	Side
1. Indledning	1
2. Den udførte revision og konklusioner	2
2.1 Økonomistyringssystemer	2
2.1.1 Revisionen af KØR	3
2.1.2 Kontoplan	3
2.1.3 Udviklingen af økonomistyringen i Københavns Kommune	5
2.2 IT-anvendelse	7
2.2.1 Told- og Skattestyrelsens autorisationssystem (AU-systemet)	7
2.2.2 Øvrige IT-forhold	7
2.2.3 Revisorerklæring fra eksterne databehandlere	9
2.3 Løn	9
2.4 Varekøb og tjenesteydelser	9
2.5 Anlæg	13
2.6 Indtægter	13
2.7 Balancen	15
2.7.1 Den finansielle status	15
2.7.2 Det omkostningsbaserede regnskab	17
2.8 Tilsyn med decentrale enheder	21
2.9 Bevillingskontrol	25
3. Andre opgaver	25
3.1 Revisorerklæringer	25
4. Opfølgning af tidligere omtalte forhold	26
4.1 Styringen af hjemløseområdet	26
4.2 Takster og andre indtægter	28
5. Ledelsens regnskaberklæring	31

1. Indledning

Revisionsdirektoratet har afsluttet revisionen af Familie- og Arbejdsmarkedsudvalgets årsregnskab for 2005, som har omfattet både et udgiftsbaseret regnskab og et omkostningsbaseret regnskab.

Det udgiftsbaserede regnskab

Drifts-, anlægs- og finansudgifter på netto 10.520 mio. kr. (udgifter på 15.897 mio. kr. og indtægter på 5.377 mio. kr.).

Den finansielle status viser samlede aktiver på -7.646 mio. kr. og en egenkapital på -7.779 mio. kr.

Det omkostningsbaserede regnskab

I overensstemmelse med kommunens Regnskabscirkulære er der ikke for 2005 udarbejdet en resultatopgørelse for det enkelte udvalg, men alene samlet for Københavns Kommune. Der er således alene udarbejdet en balance for hvert udvalg. Dette har baggrund i strukturændringen i kommunen.

Balancen viser samlede aktiver på 3.673 mio. kr. og en egenkapital på 1.305 mio. kr.

Revisionen er udført dels i årets løb, dels i forbindelse med regnskabsafslutningen.

Revisionen er foretaget i overensstemmelse med god offentlig revisionskik, jf. Revisionsvedtægten for Københavns Kommune.

Dette indebærer, at det ved revisionen er efterprøvet, om forvaltningens regnskabstal er rigtige, og om de dispositioner, der er omfattet heraf, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, Borgerrepræsentationens beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis (finansiell revision).

Endvidere er det efterprøvet, om udførelsen af Borgerrepræsentationens og udvalgenes beslutninger og den øvrige forvaltning af kommunens anliggender er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde (forvaltningsrevision).

Ud over nærværende revisionsprotokollat afgives der følgende revisionsprotokollater til Socialudvalget:

- Kommunens kontrakt- og aftaleforhold på decentralt niveau, jf. protokollat nr. 2/2005 af 16. december 2005.
- Tilskudsadministration af selvejende institutioner, jf. protokollat nr. 4/2005 af 24. marts 2006.
- Revisionen af Københavns Kommunes regnskab for 2005 på børnefamilieydelsesområdet, jf. protokollat nr. 6/2005 af 30. maj 2006.
- Revisionen af Københavns Kommunes regnskab for 2005 på området for børnetilskud, børnebidrag og særlig hjælp til børn, jf. protokollat nr. 7/2005 af 1. juni 2006.
- Revisionen af Københavns Kommunes regnskab for 2005 på visse dele af det sociale område (ud over folkepension), jf. protokollatet nr. 15/2005 af 28. juni 2006.

Endvidere har Revisionsdirektoratet afgivet en særberetning til Borgerrepræsentationen om Københavns Kommunes generelle Økonomistyring.

Revisionsdirektoratet har over for Socialforvaltningens direktion oplyst, at der er igangsat en undersøgelse "Timepriser til frit valg af hjemmeplejeydelser". Undersøgelsen afgives efter årsrevisionsprotokollatet.

2. Den udførte revision og konklusioner

2.1 Økonomistyringssystemer

2.1.1 Revisionen af KØR

Revisionen af anvendelsen af Københavns Kommunes økonomi- og ressourcestyrings-system (KØR) har omfattet en gennemgang og vurdering af forretningsgange og interne kontroller af betydning for regnskabsføringen samt en stikprøvevis gennemgang af regnskabsbilag og sammenholdelse heraf med registreringerne i KØR. Det er i den forbindelse påset, at de bogførte udgifter er dokumenterede, og at bilagene har været behørigt anvist og attesteret samt korrekt konteret.

Revisionen gav ikke anledning til bemærkninger

2.1.2 Kontoplan

Det fremgår af lov om kommunernes styrelse § 43, at kommunens bogføring skal kunne give en oversigt over, hvorledes kommunens midler er forvaltet, og om forvaltningen er i overensstemmelse med årsbudgettet og de øvrige politiske beslutninger.

De nærmere regler om bogføringen findes i Indenrigs- og Sundhedsministeriets "Budget- og regnskabssystem for kommuner og amtskommuner". Det fremgår heraf, at der skal etableres en standardkontoplan med obligatoriske oplysninger i kontoplanens elementer.

Borgerrepræsentationen har med hjemmel i styrelseslovens § 42 stk. 5 udstedt et Kasse- og Regnskabsregulativ.

På Økonomiudvalgets foranstaltning er der udarbejdet supplerende og uddybende rammebilag, som indeholder retningslinier for de enkelte økonomiske og administrative områder.

På kommunens intranet under "KØR Info" findes retningslinier for decentral kontoplanvedligeholdelse.

FAF's kontoplan indeholder ca. 170.000 konti.

Vi har gennemgået forvaltningens organisering og rutiner for kontoplanvedligeholdelse. Der skal især fremhæves følgende:

- Seks medarbejdere i FAF var autoriseret til kontoplanoprettelse, heraf er to medarbejdere fra Københavns Kommunes Beskæftigelsesindsats, der selv vedligeholder deres kontoplan.
- Der benyttes regneark samt SAS-programmer til kontooprettelse, hvilket betyder at indtastningsfejl mv. minimeres og automatisk validering af kontooprettelsen sikrer mod fejl ved oprettelse af kontoplaner.
- En medarbejder har til opgave at implementere Indenrigs- og Sundhedsministeriets "Budget- og regnskabssystem for kommuner og amtskommuner" i FAF's kontoplan.

Revisionsdirektoratet har noteret sig, at Økonomiforvaltningens udmelding om fælles kontoplaner for politisk repræsentation og rejser er implementeret i april 2006. Socialforvaltningen har i den forbindelse oplyst, at der er foretaget omkonteringer, så kontering fremstår korrekt fra 1. januar 2006.

Vi har foretaget en stikprøvevis gennemgang af kontoplanerne for centralforvaltningen og daginstitutioner.

Vi har i den forbindelse konstateret at:

- Samtlige gennemgåede konti kunne specificeres i overensstemmelse med retningslinierne i Indenrigs- og Sundhedsministeriets "Budget- og regnskabssystem for kommuner og amtskommuner".
- Konti blev opsummeret til korrekt bevilling.
- Konti var påført korrekt momscode.

Revisionen af forvaltningens kontoplanvedligeholdelse giver efter vores opfattelse en høj grad af sikkerhed for et korrekt grundlag for rapportering indenfor bevillingerne.

2.1.3 Udviklingen af økonomistyringen i Københavns Kommune

I anledning af Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningens deltagelse i en benchmarking af økonomistyringen der viste, at forvaltningen ikke på undersøgelsestidspunktet havde et tilfredsstillende placeringsniveau udbad Revisionsdirektoratet sig i årsprotokollatet for 2004 (nr. 15/2004) sig en redegørelse om resultatet af de iværksatte tiltag til forbedring og udvikling af økonomistyringen

Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen redegjorde i sin besvarelse af årsrevisionsprotokollatet for en række tiltag En egentlig måling af resultatet af de iværksatte tiltag forsætter efter forvaltningens opfattelse en ny benchmarking. Endvidere skyldtes den utilfredsstillende placering i den tidligere undersøgelse efter forvaltningens opfattelse i betydelig grad utilstrækkelig budgetoverholdelse på undersøgelsestidspunktet, og på det punkt kan der ifølge forvaltningen konstateres en væsentlig forbedring.

Revisionsdirektoratet har som en opfølgning af sagen anmodet Socialforvaltningen om at redegøre for de fortsatte initiativer til udviklingen af økonomistyringen.

Socialforvaltningen har indledningsvist oplyst, at det er Økonomiforvaltningen, der gennemfører benchmarking af forvaltningernes økonomistyring. Socialforvaltningen har derfor ikke planer om selv at måle sig i forhold til andre forvaltninger. Økonomiforvaltningen har med ca. to års mellemrum gennemført en benchmarking af forvaltningernes økonomistyring.

Der er gennemført en række forbedringer. Forbedringerne skal både tilgodese de øgede oplysningskrav i budgetlægning, budgetopfølgning og regnskabsaflæggelse (6-by sammenligninger, mål, resultatkrav, aktivitetsoplysninger og enhedspriser), og skal tilgodese områdespecifikke økonomistyringsbehov. I forbindelse med budget 2007 udarbejdes et ydelseskatalog, som beskriver priser og aktiviteter samt evt. mål på de enkelte ydelser. Pr. maj 2006 er det dog kun Mål- og Rammekontor for børn og unge med særlige behov, som har fastsat konkrete resultatkrav, imens de øvrige Mål- og Rammekontorer alene har fastsat mål. Men resultatkrav er et område, som skal udbredes.

Forvaltningen har i maj 2006 forelagt Socialudvalget en redegørelse om styring af institutionernes og serviceområdernes økonomi. Det fremgår heraf, at der på Mål- og Rammekontoret for børn og unge med særlige behov blandt andet er udarbejdet en overordnet model for den fremtidige økonomistyring og samtidig indført nye interne budgetfordelingsmodeller i forhold til døgninstitutioner og børnefamilieteam. Herudover er der udarbejdet et økonomistyringsværktøj i FAFDW, der muliggør styring på enkeltsagsniveau. Endelig er der iværksat et forsøg med Performance Management med et fremadrettet ønske om at integrere dokumentation af effekterne af indsatsen i styringen af institutionerne.

På Mål- og Rammekontoret for stofmisbrug, alkohol, hjemløse og boligsocialt arbejde er igangsat en række initiativer til bedre målformulering og dokumentation og måling af indsatsen. Derudover forventes det, at dele af økonomistyringsprojekterne på Mål- og Rammekontoret for børn og unge med særlige behov kan implementeres på hjemløse og stofmisbrugsområdet.

På Mål- og Rammekontoret for handicapområdet er der igangsat et hjemmeplejeprojekt med fire delprojekter (Økonomistyringsprojekt, organiseringsprojekt, projekt vedr. kvalitetsstandarder og kontraktindgåelse og projekt vedr. nyt omsorgssystem).

På Mål- og Rammekontoret for voksne med særlige behov inkl. psykisk syge er besluttet at udarbejde en budgetmodel, hvori omdrejningspunktet vil være en kategorisering af beboernes plejetyngde.

Endelig er det Socialforvaltningens mål løbende at udvikle økonomistyringen og ledelsesinformationerne både i lokalforvaltningen og centralforvaltningen.

Revisionsdirektoratet noterer sig Socialforvaltningens initiativer til udvikling af økonomistyringen.

Vi skal dog anbefale, at forvaltningen ved anvendelse af benchmarkingværktøjet foretager en måling af, om de iværksatte tiltag har medført, at forvaltningens økonomistyring kan placeres på kommunens fastsatte niveau – Aktivitetsstyring.

2.2 IT-anvendelse

2.2.1 Told- og Skattestyrelsens autorisationssystem (AU-systemet)

Socialudvalget behandlede på mødet den 29. marts 2006 revisionsprotokollat nr. 3/2005 af 18. februar 2006 om "Gennemgang af Københavns Kommunes anvendelse af Told- og Skattestyrelsens autorisationssystem (AU-systemet) i 2005 samt direkte opkobling til TS Tele". Revisionsprotokollatet omhandlede resultaterne af revisionen af bl.a. Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningens anvendelse af AU-systemet.

Vi konstaterede, at forvaltningen havde halveret antallet af autorisationer og havde strammet forretningsgangen for den løbende kontrol med anvendelsen af autorisationerne.

Dette finder vi tilfredsstillende.

Forvaltningen vil fremtidigt løbende evaluere kontrollen på baggrund af udviklingen i antallet af autorisationer, der skal genaktiveres eller slettes på grund af manglende brug.

2.2.2 Øvrige IT-forhold

Revisionsdirektoratet konstaterede i 2004 (revisionsprotokollatet nr. 15/2004), at forvaltningen ikke havde overholdt lov om behandling af personoplysninger samt Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000 om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, der behandles for den offentlige forvaltning på følgende to områder:

- Revurdering af brugernes systemadgange mindst én gang hvert halve år.
- Tilstrækkelig gennemgang af logfiler.

Forvaltningen oplyste, at der ikke var afsat tilstrækkelige ressourcer til opgaverne.

Den manglende revurdering af brugernes systemadgange har en nær sammenhæng til den overordnede IT-strategi i Københavns Kommune, hvor kontrakter bliver indgået med en række forskellige dataleverandører om leverancer af IT-systemer. Derudover egenudvikler eller tilpasser kommunen også andre IT-systemer. Dette har som konsekvens, at der ikke er mulighed for at tilrettelægge effektive revurderingsprocedurer på autorisationsområdet. I stedet må sikkerhedslederen foretage udtræk fra enkeltssystemer eller grupper af systemer, hvilket er meget ressourcekrævende.

Revisionsdirektoratet henstiller, at Socialforvaltningen – i samarbejde med Økonomiforvaltningen – snarest finder en løsning på problemet, så lov om behandling af personoplysninger overholdes.

For så vidt angår gennemgangen af logfiler, har sikkerhedslederen oplyst, at situationen er uændret i forhold til Revisionsdirektoratets undersøgelse fra foråret 2005. I februar/marts 2004 blev der foretaget en generel gennemgang af logfiler, mens den seneste gennemgang af systemlog stammede fra maj 2003. Sikkerhedslederen har planlagt og bestilt logfiler med henblik på en ny gennemgang til udførelse i 2. kvartal 2006.

I revisionsprotokollatet for 2004 anbefalede Revisionsdirektoratet, at IT-kontoret ved genoprettelse af autorisation til AU-systemet via tildeling af nyt engangskendeord skulle kontrollere, hvornår medarbejderen sidst havde anvendt systemet.

Sikkerhedslederen har udsendt nye retningslinier i overensstemmelse med anbefalingen.

Revisionsdirektoratet anbefalede tillige, at IT-kontoret iværksatte en procedure til opfølgning af AU-brugernes status samt sletning af inaktive brugere.

Pr. 14. februar 2006 har sikkerhedslederen slettet inaktive brugere og reduceret det samlede antal brugere i AU-systemet fra 1059 til kun 294, og fremover vil det med faste intervaller blive undersøgt, om der findes inaktive brugere.

Direktoratets anbefaling er således blevet fulgt.

2.2.3 Revisorerklæring fra eksterne databehandlere

I årsrevisionsprotokollatet for 2004 fandt Revisionsdirektoratet, at revisorerklæringen fra den eksterne databehandler af Bosted Systemet ikke opfyldt kravene i aftalen mellem Team online A/S og Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen. På den baggrund blev det anbefalet, at forvaltningen rettede henvendelse til den eksterne databehandler, så revisorerklæringen for 2005 blev udfærdiget i overensstemmelse med aftalen.

Vi har ved opfølgningen af sagen konstateret, at Team online A/S for 2005 har afgivet 2 erklæringer vedrørende Bosted Systemet. Begge revisorerklæringer overholder gældende standarder, og der er også taget stilling til, om databehandleren overholder lov om behandling af personoplysninger, herunder Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000 om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning.

Vores anbefaling til revisorerklæringer er således på alle punkter imødekommet.

2.3 Løn

Revisionen af lønområdet for 2005 omtales i årsrevisionsprotokollatet til Økonomiudvalget.

2.4 Varekøb og tjenesteydelser

Revisionsdirektoratet har indhentet en orientering fra forvaltningen om organiseringen af indkøbsområdet, herunder hvilke initiativer forvaltningen har taget for at udbrede kendskabet til kommunens indkøbspolitik og indkøbssystemet, så der opnås størst mulig anvendelse af fælles indkøbsaftaler og realisering af potentielle besparelser på dette meget betydelige område.

Der redegøres i det følgende for denne orientering.

Forvaltningen har udarbejdet Retningslinier for indkøbsområdet for centralforvaltningen og underliggende institutioner. Disse er indarbejdet i FAKIR med følgende:

- Forretningsgang ved brug af Indkøbssystemet.
- Københavns Kommunes Indkøbspolitik.
- Københavns Kommunes Indkøbsweb.
- Tips og tricks.

Samtlige kommunale institutioner under forvaltningen har adgang til Indkøbssystemet tillige med nogle få selvejende institutioner.

Af Socialudvalgets besvarelse af revisionsprotokollat nr. 2/2005 om kommunens kontrakt- og aftaleforhold på decentralt niveau fremgår det, at forvaltningen i forbindelse med fornyelse af driftsoverenskomster med selvejende institutioner vil søge at indarbejde krav om, at også selvejende institutioner skal benytte kommunens indkøbsordning.

Samtlige medarbejdere i de institutioner, der har adgang til Indkøbssystemet, har fået tilbudt undervisning, som langt de fleste har taget imod.

Det er forvaltningens opfattelse, at der i de tilfælde, hvor en potentiel bruger af systemet ikke har deltaget på et kursus, har der fundet sidemandsoplæring sted.

Fra 2006 er undervisning i Indkøbssystemet en integreret del af undervisningen i KØR, og alle institutioner i Socialforvaltningen – herunder selvejende institutioner med KØR-adgang – har mulighed for at tilmelde sig undervisningen.

I efteråret 2005 gennemførte Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen en brugertilfredshedsundersøgelse af anvendelsen af Kommunens indkøbspolitik (fælles indkøbsaftaler og anvendelsen af Indkøbssystemet).

128 ud af 225 indkøbere i forvaltningen besvarede et spørgeskema, hvilket svarer til en besvarelsesprocent på 57. De adspurgte repræsenterede såvel institutionerne som de lokale centre og centrale kontorer.

Med hensyn til de fælles indkøbsaftaler svarede 98 %, at de havde kendskab til aftalerne, mens 91 % svarede, at man anvendte aftalerne.

64 % svarede, at man anvendte Indkøbssystemet. Ifølge forvaltningen betyder manglende af indkøbssystemet ikke nødvendigvis, at de fælles indkøbsaftaler ikke anvendes.

Det er forvaltningens opfattelse, at loyaliteten for at anvende de fælles indkøbsaftaler er stor, mens der kunne efterlyses en øget anvendelse af selve systemet.

Ifølge forvaltningen kan den manglende anvendelse af systemet skyldes, at ikke alle varer og ydelser er velegnede at bestille via systemet.

Ifølge forvaltningen er det på nuværende tidspunkt ikke muligt at opgøre, hvor stor en procentdel af bestilling af de varer og ydelser, som findes i Indkøbssystemet, der blev foretaget via systemet i 2004 og 2005.

Organisering af indkøbsområdet

Forvaltningens indkøbskoordinator er repræsenteret i Indkøbschefgruppen, som er en arbejdsgruppe, der er sammensat på tværs af forvaltningerne under ledelse af Strategisk Indkøb i Økonomiforvaltningen.

På månedlige møder drøftes bl.a. den aktuelle status på fælles aftaler og anvendelsen af indkøbssystemet, ligesom der til stadighed finder en løbende dialog sted med Strategisk Indkøb om udvikling og implementering af indkøbssystemet.

Informationer videreformidles til netværket af indkøbere i institutionerne.

Omvendt melder indkøbere til indkøbskoordinatoren, hvis der opleves problemer med, at leverandører fx ikke lever op til gældende aftaler.

Workshop

I 2005 har Regnskabskontoret afholdt workshop for interesserede daginstitutioner vedrørende indkøbssystemet. Her har fokus bl.a. været nye aftaler der er indgået, samt hvilke fordele der er ved brugen af indkøbssystemet og indkøbsaftalerne (fx automatisk match og betaling af e-faktura, stordriftsfordele, leveringssikkerhed og kvalitet).

De deltagende institutioner havde endvidere mulighed for at stille spørgsmål samt fortælle om, hvilke oplevelser de havde med leverandørerne og aftalerne.

Det overvejes, om der skal afholdes endnu en workshop medio 2006.

Netværksgrupper

Der har i 2005 været afholdt møder med forskellige netværksgrupper, hvor indkøbsområdet har været en del af dagsordenen.

Dette vil også fremadrettet være et stående tilbud til de forskellige netværksgrupper.

Institutionernes anvendelse af indkøbssystemet og de obligatoriske aftaler

Institutionernes brug af indkøbssystemet og de obligatoriske indkøbsaftaler er kontrolleret i forbindelse med de uanmeldte tilsynsbesøg i 2005. Hvis brugen af systemet og aftalerne har givet anledning til bemærkning, er dette forhold medtaget i tilsynsrapporten til institutionslederen.

Denne kontrol vil ligeledes blive foretaget i 2006.

Nyhedsbreve

Regnskabskontoret har løbende i 2005 udsendt nyhedsbreve til institutionerne om overholdelse af indkøbspolitikken og anvendelsen af indkøbssystemet, herunder givet gode råd om anvendelsen (tips og tricks). Udsendelse af nyhedsbreve vil fortsætte i 2006 og fremover.

Det er planlagt, at nyhedsbrevene fra Strategisk Indkøb skal tilrettes fra 2006, således at der kun udsendes nyheder med interesse for brugerne i Socialforvaltningen.

Brugertilfredshedsundersøgelse i 2005 vedrørende indkøbssystemet og aftalerne viste, at flere brugere ikke var bekendt med de forskellige begreber/ydelser, så disse er beskrevet i tilsynsgruppens nyhedsbrev 2/2006.

Rådgivning og assistance

Tilsynsgruppen yder som en del af superbrugerfunktionen løbende rådgivning og vejledning til institutionerne, således at eventuelle brugerfejl afhjælpes.

Revisionsdirektoratet finder det tilfredsstillende, at forvaltningen har iværksat en række væsentlige tiltag med henblik på at optimere anvendelsen af kommunens indkøbsordning.

2.5 Anlæg

Revisionsdirektoratet har i perioden fra medio 2005 til medio 2006 modtaget regnskaber med bemærkninger for 141 anlægsbevillinger, som blev givet i perioden 1991-2003.

Den samlede bevillingssum (netto) for de modtagne regnskaber androg 1.008 mio. kr., mens de samlede udgifter (netto) har andraget 800 mio. kr.

Anlægsregnskaberne er udarbejdet dels af forvaltningens Byggekontor, dels med eksternt hjælp fra et revisionsfirma.

Revisionen af anlægsregnskaberne har ikke givet anledninger til væsentlige bemærkninger.

2.6 Indtægter

Revisionsdirektoratet har foretaget en undersøgelse af kalkulationsgrundlaget og af prisfastsættelsen af Aktivitetscentrets produkter fra centrets smedeværksted og snedkeri.

Værkstedernes samlede indtægter androg i 2005 i alt 102.000 kr.

Aktivitetscentret er en § 94-institution og skal som sådan – blandt andre opgaver – primært virke som et beskæftigelsestilbud/aktivitetstilbud for beboerne. Værkstederne er aktivitets- og samværstilbud, jf. servicelovens § 87.

Prisfastsættelsen af værkstedernes produkter sker i henhold til Amtsrådsforeningens vejledning om kalkulationsregler for produktion i bl.a. samværs- og aktivitetstilbud. Værkstederne drives som indtægtsgivende virksomheder, men den indtægtsgivende virksomhed og den sociale beskæftigelse er sammenblandet og kan ikke adskilles økonomisk.

Det er således ikke muligt – i forbindelse med en beregning af den totale omkostningsdækning ved prisfastsættelsen – at udskille det sociale arbejde fra opgaven.

Udgangspunktet ved prisfastsættelsen er derfor, at produkterne skal afsættes til markedsprisen med henblik på at undgå ubillig konkurrence i forhold til andre udbydere. Det er således den rigtige markedspris, der tilstræbes, samtidig med en vis omkostningsdækning.

Brugerne af værkstederne aflønnes med dusør i henhold til "Bekendtgørelse om aflønning mv. og støtte til befordringsudgifter i beskyttet beskæftigelse, særligt tilrettelagte beskæftigelsesforløb og i aktivitets- og samværstilbud". Dusørens størrelse fastsættes af forvaltningen.

For smedeværkstedets vedkommende har Teknologisk Institut udarbejdet en sats for arbejds løn, som i 2005 udgjorde 3,37 kr. ekskl. moms/minut + 23 % til lønafhængige udgifter.

For snedkeriets vedkommende tages der i forbindelse med prisfastsættelsen udgangspunkt i, at arbejdet udføres af brugerne, og kvalitetskrav sættes derefter, og prisen sættes, så den svarer til kvaliteten. Der regnes med en timeløn på 100 kr. ekskl. moms. Udgiften til medgåede materialer tillægges 10 % avance til dækning af bl.a. maskinvedligeholdelse.

Der udarbejdes ikke en decideret efterkalkulation af de faktiske udgifter for produkterne ved regnskabsafslutning. Men der sker en løbende justering af priserne i forhold til udviklingen i markedspriserne.

Revisionsdirektoratets gennemgang af hjemmelgrundlaget for kalkulationer og prisfastsættelsen og overholdelsen heraf, samt gennemgang af debitorlister, rykkerprocedurer og afskrivninger giver ikke anledning til bemærkninger

2.7 Balancen

Revisionen af balancen har omfattet revisionen af den finansielle status og revisionen af det omkostningsbaserede regnskab.

2.7.1 Den finansielle status

Revisionsdirektoratet har foretaget en stikprøvevis gennemgang af forvaltningens afstemninger og specifikationer mv. Gennemgangen har omfattet et betydeligt antal konti, som er udvalgt på baggrund af en dataanalyse, hvor der blandt andet er fokuseret på konti med høj risiko, tilgodehavender samt saldi, der kunne indikere bogføringsfejl. Stikprøven har omfattet konti i centralforvaltningen, 15 lokalcentre og 25 institutioner.

Gennemgangen er foretaget med henblik på at konstatere, om afstemning og specifikation af statuskonti er sket i henhold til Kasse- og Regnskabsregulativet og de krav og frister, der er givet i Økonomiforvaltningens Regnskabscirkulære 2005.

Centralforvaltningen

Gennemgangen har omfattet 20 konti vedrørende likvide beholdninger. Det blev bemærket, at 8 af kontiene først er afstemt efter fristen for afstemning af likvide konti. Endvidere blev der i 6 tilfælde konstateret differencer mellem saldiene i bogføringen og forvaltningens afstemninger. Forvaltningen har ikke redegjort nærmere for differencerne.

Endelig henstod der en saldo på 4.182 kr. på en konto, som ifølge forvaltningen skulle have været lukket i februar 2003.

Revisionsdirektoratet skal henstille, at der sker en afklaring af differencerne.

Af 15 udvalgte konti vedrørende tilgodehavender har Revisionsdirektoratet endnu ikke modtaget specifikationer for 5 konti. Det konstateredes, at der fra 1990 til 2001 er registreret tilgodehavender for i alt 2,3 mio. kr. hos 6 personer. Det fremgår ikke af specifikationsmaterialet, hvad tilgodehavendet vedrører. En enkelt skyldner er ved dom erklæret personlig konkurs, mens det for de øvrige vedkommende er oplyst, at de ikke har været i fogedretten i 2005 som følge af strukturændringen mv.

Endelig blev der konstateret fejlkonteringer, manglende opfølgning af gamle tilgodehavender samt differencer mellem saldiene ifølge bogføringen og saldiene ifølge forvaltningens specifikationer.

Ved gennemgangen af konti vedrørende Centralforvaltningen blev endvidere konstateret beløb, der fejlagtigt er posteret i 2006, bogføringsfejl, konti der ikke har været afstemt i 2003, 2004 og 2005, samt en "direkte postering" der ikke er årsagsforklaret eller dokumenteret.

Lokalcentre

Gennemgangen har omfattet mere end 500 konti. Heraf var 75 konti specificeret og afstemt til grundbilag (hovedsageligt likvide konti). Andre 385 konti var specificeret – men ikke tilstrækkeligt dokumenteret, og ca. 50 statuskonti forelå ikke specificeret eller afstemt på tidspunktet for revisionens besøg.

Gennemgangen har endvidere vist, at kravet til afstemning og specifikation af konti anses for opfyldt, hvis der blot kan påvises en overensstemmelse mellem DataWarehouse saldi og KØR saldi. Sammenholdelse heraf sikrer imidlertid alene, at specifikationer også omfatter gamle – men ikke udlignede beløb – fra tidligere perioder/regnskabsår. Afstemningerne og specifikationerne er imidlertid ikke tilstrækkeligt dokumenteret til fx kopi af bilag, kontodetaljer i KØR eller andre system-udskrifter.

Gennemgangen af statuskonti har tillige omfattet 15 tilgodehavender (deposita) for frankeringsmaskiner. Oplysninger ifølge regnskabet om de 15 lokalcentres deposita er søgt bekræftet med indhentede oplysninger fra Post Danmark.

Gennemgang viste, at der kun var overensstemmelse mellem regnskabets saldi og registreringerne hos Post Danmark for ét lokalcentres vedkommende.

På dagpengeområdet blev der ved flere lokalcentre konstateret manglende udligning af posteringer helt tilbage fra 1995. I flere tilfælde oplyste lokalcentrene, at de manglende udligninger skyldes manglende ressourcer til at efterspore gamle enkeltposteringer.

Institutioner

Gennemgangen omfattede 35 konti fra 25 institutioner.

Gennemgangen viste følgende:

- 7 institutioner har specificeret og dokumenteret deres saldi på en korrekt måde.
- 15 institutioner har indsendt statusspecifikationer med differencer, konteringsfejl eller andre fejltyper. Materialet var ikke behørigt dokumenteret, og afstemningerne derfor ikke fyldestgørende.
- 3 institutioner har ved revisionens afslutning endnu ikke indsendt statusspecifikationer mv. for de konti, som Revisionsdirektoratet udbad sig til gennemgang.

Enkelte institutioner har begrundet det utilstrækkelige statusmateriale med manglende uddannelse i KØR og sygefravær blandt regnskabs- og økonomimedarbejderne.

Sammenfattende vurdering

Revisionsdirektoratet finder det beklageligt, at forvaltningen ikke har draget omsorg for, at der på en fyldestgørende måde er blevet udarbejdet afstemninger og specifikationer af saldiene på alle statuskonti, jf. Kasse- og Regnskabsregulativets rammebilag Regnskab i årets løb, herunder sket overholdelse af de krav og frister, der er givet i Økonomiforvaltningens Regnskabsdirektørens cirkulære 2005.

Direktoratet skal henstille, at forvaltningen skærper det ledelsesmæssige tilsyn og de interne kontroller til sikring af korrekte grundregistreringer.

2.7.2 Det omkostningsbaserede regnskab

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har i Budget- og regnskabssystem for kommuner, afsnit 8 givet generelle regler for registrering af anlægsaktiver.

I Københavns Kommunes Budget- og Regnskabshåndbog er angivet kommunens generelle praksis for det omkostningsbaserede regnskab. Det fremgår af afsnittet "Principper for omkostningsbaserede regnskaber", at de enkelte forvaltninger skal tilrette-

lægge og beskrive forretningsgange, der sikrer en overholdelse af Indenrigs- og Sundhedsministeriets regler og kommunens principper for omkostningsbaserede regnskaber med tilhørende vejledninger. Det fremgår endvidere, at ved manglende regelsæt fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet tages der udgangspunkt i Årsregnskabslovens bestemmelser.

Revisionsdirektoratet har indledningsvist konstateret, at Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen har udarbejdet retningslinier om registrering af anlægsaktiver i OBR med en beskrivelse af reglerne ved indlæggelse af aktiver i til det omkostningsbaserede regnskab. Herudover er der i FAKIR indlagt en beskrivelse af forvaltningens regnskabspraksis og vejledning i forbindelse med indberetning til anlægsmodulet. Ifølge forvaltningen følges endvidere som udgangspunkt de skrivelser fra Økonomiforvaltningen, som er indlagt som støttemateriale under Budget- og regnskabshåndbogen.

Revisionsdirektoratet har i forbindelse med revisionen af det omkostningsbaserede regnskab udvalgt og gennemgået 56 anlægsaktiver, som i 2005 er indregnet i Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningens anlægskartotek. Forvaltningen har i alt registreret 69 nye anlægsaktiver, som er ibrugtaget i 2005.

Revisionen har omfattet en fysisk besigtigelse af anlægsaktiverne med henblik på at konstatere aktivernes tilstedeværelse. Herudover er fakturaer gennemgået til sikring af, at:

- Registrering er foretaget i overensstemmelse med retningslinierne i Indenrigs- og Sundhedsministeriet i Budget- og regnskabssystem for kommuner og amtskommuner og Københavns Kommunes Budget- og Regnskabshåndbog.
- Leveringsadresse har tilknytning til Københavns Kommune.
- Fakturadato stemmer overens med registreret ibrugtagning af aktivet.
- Fakturatekst har sammenhæng til aktivet og ikke indeholder uvedkommende ydelser.
- Anskaffelsestotal svarer til fakturabeløb, eksklusiv moms, og at eventuelle rabatter er fratrukket.

Revisionsdirektoratet konstaterede følgende:

- Anskaffelsessummen for 18 aktiver er fejlagtigt indregnet inklusive moms.
- 11 anlægsaktiver vedrørende to nyopførte institutioner er indregnet i anlægskartoteket på grundlag af en skønsmæssig ansættelse af aktivernes værdi. Denne fremgangsmåde er ikke i overensstemmelse med Indenrigs- og Sundhedsministeriets bestemmelser om, at aktivers anskaffelsessum skal være baseret på kostprisen.
- Der blev i 3 tilfælde konstateret uoverensstemmelser mellem den indregnede anskaffelsessum/kostpris og den fremlagte grunddokumentation. Det drejer sig om følgende lokaliteter:
  - a) Legepladsen, Gullfossgade 2, hvor anskaffelsessummen er indregnet med 360.000 kr.
  - b) Institutionen Stockholmsgave (Indre By), hvor et naturværksted er indregnet med 149.712 kr.
  - c) Center for Kompetenceudvikling, der i januar 2005 har fået oprettet en dataforbindelse. Det indregnede beløb andrager 85.259 kr.
- En legeplads i tilknytning til børneinstitutionen i Sjællandsgade 15 blev renoveret og ibrugtaget i juni 2005. Afskrivningsperioden for aktivet blev fastsat til 100 år. Der er imidlertid tale om 2 aktiver: En bygning med en skønnet levetid på 30 år og en legeplads med en levetid på 10 år.
- Undervisningscentret for Indvandrere har fået udskiftet 36 toiletter samt fået udført andre VVS arbejder for i alt 141.943 kr. Udgiften er indregnet i anlægskartoteket. Efter Revisionsdirektoratets opfattelse er der tale om udgifter til løbende vedligeholdelse, som jf. Indenrigs- og Sundhedsministeriet regler ikke skal indregnes i kartoteket.
- Lokalcenter Indre Nørrebro har i 2005 foretaget anskaffelser og fået udført vedligeholdelsesarbejder for i alt 165.711 kr., som er indregnet i anlægskartoteket. Da udgiften imidlertid udelukkende relaterer sig til den løbende vedligeholdelse, skal aktivet efter vores opfattelse ikke indregnes i kartoteket.
- Der er til børneinstitutionen på Carl Th. Dreyers Vej 192 etableret en ny legeplads. I forbindelse med indregningen af aktivet i anlægskartoteket er der fejlagtigt ikke

medtaget de afholdte udgifter til fjernelse af den gamle legeplads og til monteringen af den nye. Aktivet skal således opskrives med i alt 49.850 kr.

- En ny legeplads ved børneinstitutionen på Lille Lyngbyvej er i anlægskartoteket indregnet med 236.037 kr. Revisionsdirektoratet finder på baggrund af en gennemgang af det foreliggende regnskabsmateriale, at aktivet skal opskrives med 55.037 kr. for at dække alle relevante omkostninger.
- En ny legeplads på Korsager Allé er fejlagtigt indregnet med en anskaffelsessum på 503.000 kr., inkl. moms, men uden indregning af arkitekthonorar. Dette medfører, at aktivets værdi i anlægskartoteket bør korrigeres til 403.149 kr.
- Døgninstitutionen Svanehuset under Øresundshospitalet har i 2005 ved en fejltagelse indregnet en ny legeplads to gange i anlægskartoteket. Fejlen er efterfølgende blevet korrigeret på Revisionsdirektoratets foranledning
- Center for Undervisning og Erhverv indgik i marts 2005 en aftale med Copystat Leasing A/S om leje af kopimaskiner. Udgiften er indregnet i anlægskartoteket. Revisionsdirektoratet har gennemgået lejeaftalen med henblik på at vurdere, om der er tale om finansiel leasing, som skal indregnes i anlægskartoteket, eller om der er tale om en almindelig lejeaftale. Ud fra en samlet vurdering af aftalen finder direktoratet, at der er tale om en almindelig lejeaftale, som ikke bør indregnes i anlægskartoteket.
- Lokalcenter Indre Nørrebro har indkøbt en massagebriks, lagener mv. Endvidere er indkøbt et ventilationsanlæg til et rygerum i bygningen samt en vægtstang og vægtlodder til et fitnesslokale. Alle 3 delaktiver er klumpet og indregnet i anlægskartoteket. Hver for sig overstiger aktiverne ikke bagatelgrænsen på 50.000 kr. Revisionsdirektoratet finder, at den foretagne klumpning ikke er i overensstemmelse med de gældende retningslinier herom.
- Centralforvaltningens udvikling af diverse edb-udgifter er indregnet med 10.164.016 kr., men IT-Service og Udvikling er ved en fornyet gennemgang og specifikation af udviklingsprojekter blevet opmærksom på, at der ultimo 2005 mangler at blive indregnet yderligere 5.503.709 kr. i anlægskartoteket.

I forbindelse med gennemgangen af anlægskartoteket pr. ultimo 2005 blev det endvidere konstateret, at der er indregnet enkelte aktiver under bagatelgrænsen på 50.000 kr. Det skal henstilles, at disse udtages af kartoteket.

Af en note til det omkostningsbaserede regnskab for 2005, s. 155, fremgår det, at forvaltningen under materielle anlægsaktiver har registreret 79 mio. kr., som omhandler anlægsaktiver under udførelse (nye daginstitutioner). Revisionsdirektoratet har ikke kunnet få forelagt dokumentation for disse, herunder om aktiver, der er taget i anvendelse i 2005, fortsat er indeholdt under kategorien aktiver under udførelse.

Direktoratet skal anmode om, at dokumentationen snarest tilstiles revisionen.

Sammenfattende vurdering

Revisionsdirektoratet har i forbindelse med gennemgangen af grundregistreringerne i anlægskartoteket konstateret en uforholdsmæssig høj fejlandel (43 fejl ud af 56 stikprøver).

Det må således konstateres, at forvaltningen i forbindelse med regnskabsafslutning ikke har kvalitetssikret registreringerne i anlægskartoteket, således at gældende regnskabspraksis for Københavns Kommune er sikret overholdt.

Revisionsdirektoratet skal henstille, at samtlige aktiver, som er indregnet i anlægskartoteket i 2005, gennemgås med henblik på at foretage de fornødne korrektioner.

Direktoratet skal endvidere henstille, at forvaltningen udbygger deres interne retningslinier, så Indenrigs- og Sundhedsministeriets og kommunens retningslinier for omkostningsbaserede regnskaber med tilhørende vejledninger overholdes, herunder at der sker en kvalitetssikring af registreringerne i anlægskartoteket.

2.8 Tilsyn med decentrale enheder

Vi har gennemgået forvaltningens rapporter om tilsyn i 2005 på amtskommunale institutioner og projekter, centrenes kommunale institutioner samt et notat vedrørende kontrol af ledelsestilsyn.

I det følgende redegøres der for forvaltningens generelle bemærkninger og konklusioner.

a. Interne tilsyn i de amtskommunale institutioner og projekter

På 74 ud af de i alt 155 amtskommunale institutioner og projekter blev der i 2005 foretaget 92 tilsyn med kasse- og bilagskontrol. På 16 institutioner blev der foretaget mere end ét eftersyn.

Indførelsen af E-fakturaer og ibrugtagningen af indkøbssystemet i 2005 nødvendiggjorde, at Regnskabskontoret måtte give høj prioritet til rådgivning og assistance til de amtskommunale institutioner, herunder gennemføre orienteringsmøder og kurser for institutionerne i behandling af E-fakturaer. Endvidere fik tilsynsgruppen udvidet sit opgavesæt til også at omfatte undervisning og superbrugerfunktionen på indkøbssystemet.

Det blev derfor vurderet, om der var opgaver, hvor det var forsvarligt at reducere resourceforbruget. Vurderingen faldt på antallet af tilsynsbesøg på de amtskommunale institutioner, da brugen af indkøbssystemet og indførelsen af E-fakturaer efter forvaltningens opfattelse reducerer risikoen for, at institutionerne kan begå fejl.

Direktionen tiltrådte på den baggrund en indstilling fra Regnskabskontoret om, at der i 2005 kun skulle gennemføres tilsyn på de institutioner, hvor det seneste kontrolbesøg havde givet anledning til væsentlige bemærkninger. Samtidig blev der lagt op til, at der skulle etableres en rotationsplan, så alle institutioner får kontrolbesøg mindst hvert tredje år.

Det anføres i de generelle bemærkninger, at antallet af kontrolpunkter er steget fra 23 i 2004 til 31 punkter i 2005. Endvidere påpeges det, at de statistiske oplysninger viser, at der – set i forhold til 2004 – er sket en væsentlig forbedring i 2005 på en række af kontrolpunkterne. Siden 2003 har rådgivning og assistance været prioriteret højt i forbindelse med tilsynene, hvilket har haft en positiv effekt på antallet af konstaterede fejl og mangler.

Fremadrettet vil Regnskabskontorets tilsynsgruppe sætte fokus på at yde ekstra rådgivning og assistance i forbindelse med tilsynene og kvartalsvis afholde undervisningsforløb i regnskabsforståelse, KØR-finans, KØR-kreditor og KØR-indkøb.

b. Interne tilsyn i centrenes kommunale institutioner

Der blev i 2005 foretaget tilsyn på 259 institutioner/legepladser fordelt på 15 lokalcentre. Samlet er der 324 kommunale institutioner under lokalcentrene. Af de 65 institutioner, hvor der ikke er foretaget tilsyn, er 5 institutioner først startet i løbet af 2005 og 3 er ophørt i løbet af 2005.

Det anføres i de generelle bemærkninger, at kontrolpunkterne er udvidet fra 23 i 2004 til 31 i 2005. Årsagen til udvidelsen af kontrolpunkter er bl.a. en konsekvens af indførelsen af E-fakturaer.

Det fremgår rapporten, at en del lokalcentre ikke har afholdt det obligatoriske årlige tilsyn på alle de tilknyttede institutioner.

Særlig markant er det for 3 lokalcentre, som ikke har foretaget tilsyn på henholdsvis 6, 16 og 20 institutioner.

Som begrundelse for de manglende tilsyn anføres for det ene lokalcenters vedkommende, at tilsynsopgaven blev nedprioriteret som følge af hårdt arbejdspress i hele 2005 i forbindelse med løn opgaver i forhold til Accenture samt personalemangel. For de to øvrige centres vedkommende er årsagen til de manglende tilsyn ikke oplyst.

Revisionsdirektoratet finder det utilfredsstillende, at der ikke blev foretaget tilsyn i alle institutioner i 2005. En væsentlig del af institutionerne er overgået til Børne- og Ungdomsforvaltningen pr. 1. januar 2006.

c. Forvaltningens kontrol af ledelsestilsyn

Det fremgår af rammebilaget "Intern kontrol – generelt" til Københavns Kommunes Kasse- og Regnskabsregulativ samt arbejdsreglerne i FAKIR, at lederen er ansvarlig

for at tilrettelægge et lokalt ledelsestilsyn for at sikre, at de gældende forretningsgange på områderne regnskab, løn, dokumentation og registrering overholdes.

Regnskabskontoret har i januar 2006 foretaget kontrol af ledelsestilsynet for 2005 på i alt 24 centre. Kontrollen blev udført i henhold til arbejdsreglerne i FAKIR "Ledelsestilsyn med overholdelse af gældende forretningsgange".

Gennemgangen har omfattet en kontrol af følgende:

- Har centret udarbejdet en forretningsgang for ledelsestilsynet.
- Er der foretaget tilsyn i henhold til forretningsgangen, og har tilsynet omfattet kontrol af førnævnte områder.

Gennemgangen viste, at alle 24 centre har udarbejdet en forretningsgang for ledelsestilsynet.

22 centre har udført ledelsestilsyn på regnskabsområdet.

20 centre har udført ledelsestilsyn på lønområdet.

21 centre har udført ledelsestilsyn på dokumentations- og registreringsområdet.

Grundlaget for kontrol af lønområdet har for 2005 været mangelfuld som følge af problemer med lønsystemet (Accenture). Det forventes, at kontrolmulighederne fremadrettet bliver forbedret, da Københavns Kommune ultimo 2005 har ibrugtaget et nyt lønsystem (KMD).

For så vidt angår dokumentations- og registreringsområdet har 15 centre udarbejdet et samlet notat med, resultatet af kontrollen. Ifølge forvaltningen er det forhold at 9 centre ikke har udarbejdet et samlet notat ikke nødvendigvis udtryk for, at der ikke er foretaget et eftersyn.

Resultaterne af kontrollen af ledelsestilsyn blev sammenholdt med centrenes indsendte regnskabserklæringer. For 2 centres vedkommende var der ikke overensstemmelse

mellem resultaterne og erklæringerne. De 2 centre har efterfølgende afgivet forklaring herom, som er taget til efterretning.

Regnskabskontoret konkluderer samlet, at centerlederne i 2005 har prioriteret ledelsestilsynet højere end tidligere. Ledelsestilsynet er blevet en integreret del af centerledernes opgavesæt.

I 2005 har fokus været, at der skulle udføres ledelsestilsyn på samtlige centre. For 2006 vil der dels blive fulgt op på, at ledelsestilsynet gennemføres på alle centre, og dels på at ledelsestilsynet indholdsmæssigt har en tilstrækkelig høj kvalitet.

For 2006 skal det så afdækkes, om ledelsestilsynet svarer til den valgte forretningsgang, og om forretningsgangen lever op til kravene i rammebilaget og FAKIR.

Paradigmet for ledelsestilsyn vil i løbet af foråret blive ajourført blandt andet som følge af nyt lønsystem og centrenes bemærkninger til paradigmet.

Revisionsdirektoratet finder det af stor betydning, at ledelsestilsynet prioriteres højt og er blevet en integreret del af centerledernes opgavesæt.

2.9 Bevillingskontrol

Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen har i de specielle bemærkninger til regnskabet nærmere redegjort for afvigelserne mellem bevillinger og regnskab.

Revisionsdirektoratets gennemgang af de specielle bemærkninger har ikke givet anledning til bemærkninger.

3. Andre opgaver

3.1 Revisorerklæringer

Vi har afgivet revisorerklæring på et regnskab, hvor forvaltningen har modtaget tilskud fra EU.

Endvidere har vi afgivet revisorerklæring på en række regnskabsopgørelser for projekter, hvor kommunen har modtaget tilskud fra bl.a. Socialministeriets puljer.

4. Opfølgning af tidligere omtalte forhold

4.1 Styringen af hjemløseområdet

I revisionsbetænkningen for 2004, s. 120-141, blev der redegjort for resultatet af Revisionsdirektoratets større undersøgelse af styringen af hjemløseområdet.

Revisionsudvalget fandt det værdifuldt, at der blev foretaget en større undersøgelse af de væsentligste dele af Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningens styring af hjemløseområdet. Udvalget anmodede samtidig Revisionsdirektoratet om, at blive holdt orienteret om revisionens mange anbefalinger er blevet implementeret af forvaltningen.

På Socialudvalgsmødet den 3. maj 2006 (SUD 189/2006) redegjorde Socialforvaltningen for den foreløbige opfølgning af revisionens anbefalinger.

Revisionsdirektoratets undersøgelse viste, at der er behov for, at der opstilles et mere opdateret og fyldestgørende målhierarki til brug for styringen på området, herunder en operationel afrapportering med henblik på vurdering af målopfyldelsen.

Af Socialforvaltningens opfølgning fremgår det, at forvaltningen i høringsudgaven til boligplanen har opstillet en række overordnede mål til brug for styringen af hjemløseområdet.

Høringsudgaven er blevet behandlet i Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget, som har sendt planen i høring. Planen ventes politisk godkendt i det nye år.

Forvaltningen udarbejder årlige redegørelser for udviklingen på hjemløseområdet. Disse redegørelser, som skal forelægges Socialudvalget hvert forår, vil fremover indeholde de mål, der er aftalt på hjemløseområdet, samt en vurdering af målopfyldelsen.

På baggrund af undersøgelsen fandt Revisionsdirektoratet, at der ved budgetlægningen bør ske en yderligere præcisering og kategorisering af indhold, omfang og mål med institutionernes aktiviteter.

Forvaltningen oplyste ifølge revisionsbetænkningen, at området i forbindelse med den nye budgetmodel er indplaceret af Økonomiforvaltningen i det rammebelagte område, og at forvaltningen i løbet af 2005 ville foretage de styringsmæssige ændringer, som ligger i den nye budgetmodel, herunder øget fokus på aktiviteter og gennemsnitspriser. Socialforvaltningen oplyser i sin opfølgingsredegørelse, at udviklingen af en ny budgetmodel for institutioner på hjemløseområdet vil pågå i 2006 og vil få virkning for budget 2008.

Revisionsdirektoratet henstillede, at visitationsproceduren og de tilknyttede registreringssystemer blev anvendt bedre til at vurdere graden af målopfyldelse.

På hjemløseområdet er bl.a. fastsat et mål om, at personer, der har ophold i en hjemløseboform, gives tilbud om udarbejdelse af en individuel social handleplan, således at der kan foreligge en plan inden 3 måneder efter indskrivningen. Forvaltningen oplyste ifølge revisionsbetænkningen, at de ikke hidtil havde haft det nødvendige datagrundlag for at følge op på dette mål.

Socialforvaltningen oplyser, at der i februar 2005 blev etableret et registreringssystem, der gør denne opfølgning mulig. I forlængelse heraf har forvaltningen præciseret hjemløseinstitutionernes opgaver i forbindelse med visitation og sociale handleplaner. I 2005 udsendte forvaltningen således en vejledning, der klart afgrænser hjemløseinstitutionens opgaver fra lokalcentret.

I forbindelse med udviklingsplanerne har forvaltningen afkrævet institutionerne at registrere og dokumentere, at de opfylder vejledningens krav. Ved den årlige opfølgning af udviklingsplanen vil det være muligt at få overblik over målopfyldelsen.

I forbindelse med den årlige vurdering og revision af udviklingsplan vil forvaltningen endvidere trække de centrale tal for antallet af sociale handleplaner blandt brugere på hjemløseinstitutioner og følge op på samarbejdet mellem institutioner og lokalcentre.

Endelig er der i forvaltningen arbejdet med udviklingen af et "erindringsystem", blandt andet til dokumentation af lokalcentrenes indsats i forbindelse med de sociale handleplaner.

I foråret 2006 nedsættes en arbejdsgruppe, der vil justere den nuværende procedure, og der vil blive søgt indarbejdet en anden registreringsform.

Revisionsdirektoratet anmodede Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen om at foretage en analyse af de takster, der vedrører betaling for kost og logi for ophold på institutionerne. Formålet er at vurdere, om de nuværende takster fortsat opfylder den formulerede hensigt.

Socialforvaltningen oplyser, at forvaltningen har igangsat denne analyse. Baggrundsmateriale vedrørende faktiske udgifter i boformerne, kalkuleringsmetoder, takster i andre amtskommuner m.m. er indsamlet og skal nu bearbejdes.

Analysen forventes færdig medio 2006 og eventuelle konklusioner kan forventes indarbejdet i budget 2007.

Revisionsdirektoratet vil følge Socialforvaltningens videre arbejde med implementering af revisionens anbefalinger.

4.2 Takster og andre indtægter

Revisionsudvalget gav i revisionsbetænkningen for 2004, s. 174, om Revisionsdirektoratets større undersøgelse af Takster og andre indtægter, udtryk for, at udvalget fandt det stærkt beklageligt, at Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningens indtægtsadministration havde været usikker i relation til indtægternes hjemmel, beregningsgrundlag og prisfastsættelse. Revisionsudvalget anmodede Revisionsdirektoratet om at blive holdt orienteret om resultatet af sagens opfølgning.

På Socialudvalgets møde den 3. maj 2006 (SUD 189/2006) redegjorde Socialforvaltningen for "Opfølgning af revisionsbetænkning sager vedrørende 2004-regnskabet". Denne redegørelse ligger til grund for Revisionsdirektoratets opfølgning.

I det følgende er omtalt forvaltningens redegørelse for opfølgningen af undersøgelsens enkelte forhold.

- Revisionsdirektoratet fandt, at forvaltningen ikke har fastsat huslejebetaling i botilbud korrekt.

Forvaltningen har foretaget en opgørelse af de budgetterede driftsudgifter for 2005 på de enkelte § 92-botilbud.

Forvaltningen har også indregnet de seneste ejendomsvurderinger i beregningsgrundlaget for huslejen og har ajourført botilbudenes arealstørrelse og arealfordeling for 2005 som følge af bl.a. etablering af nye pladser eller ændret arealbenyttelse.

Forvaltningen har desuden færdiggjort en rapport på baggrund af de fremtidige huslejer. En konklusion i analysen viser, at huslejerne skal forhøjes, idet brug af arealer og tilbygning gør, at beboerne betaler for lidt i husleje, el og varme. Forvaltningen vil derfor i løbet af 2006 forhøje huslejerne.

Etableringen af en central ejendomsenhed i kommunen medfører i øvrigt, at forvaltningen fra 2006 vil indgå lejekontrakt med den centrale ejendomsenhed, og huslejen herfra vil indgå i den fremtidige huslejberegning for beboerne på botilbudene.

- Fastsættelse af kosttakster i botilbud – med eller uden personaleudgifter.

Forvaltningen har færdiggjort en analyse vedrørende takstfastsættelse af de valgfrie ydelser på § 92-botilbudene. Analysen indeholder specielt en vurdering af kosttaksten og anvendelsen af personaleudgifter. Det er herunder afklaret, at de fælles kosttakster for beboere på Sundhedsforvaltningens plejehjem og Socialforvaltningens botilbud indeholder personaleudgifter.

En konklusion i analysen viser, at taksterne afviger positivt eller negativt fra de faktiske udgifter. Forvaltningen vil derfor tage initiativ til en tilretning af kosttaksterne for 2007.

Som det fremgår af forvaltningens analyse, indeholder kosttaksterne for beboere på forvaltningens § 92-botilbud i alle tilfælde personaleudgifter. Dette har medført, at beboere, der har medvirket til kostfremstillingen, uretmæssigt er blevet opkrævet for personaleudgifter i deres betaling for kost.

Revisionsdirektoratet skal på den baggrund anmode om forvaltningens stillingtagen til, hvorvidt der til disse beboere bør ske en tilbagebetaling af den for meget erlagde betaling for kostydelsen.

- Uens praksis for takster for valgfrie ydelser.

Forvaltningen har foretaget en budgetanalyse vedrørende den økonomiske del af de obligatoriske og valgfrie ydelser. Analysen viste, at indtægterne på handicapområdet er mindre end de faktiske omkostninger, mens indtægterne på psykisk sygeområdet er større end de faktiske omkostninger.

Der vil i løbet af foråret 2006 blive fremlagt forslag om en fremtidig praksis, der imødekommer revisionens bemærkninger.

- Indtægtsdækket virksomhed på Institutet for Blinde og Svagsynede.

Forvaltningen har oplyst, at Institutet for Blinde og Svagsynede – efter Revisionsdirektoratets henstilling – vil beregne synskonsulentbistand i 2006 på basis af Indenrigs- og Sundhedsministeriets vejledning om omkostningskalkulationer.

Institutet er i gang med en nærmere analyse af hele Hjælpemiddelcentralens drift, herunder også omkostningskalkulation ved salg af hjælpemidler.

Institutet har bedt om ekstern hjælp fra et revisionsfirma med henblik på en afklaring af Hjælpemiddelcentralens skattemæssige status efter overtagelsen, således at centralens fondsmidler og renter indgår i instituttets regnskab for 2005.

- Levering, reparation og salg af tjenestecykler på Cykelværkstedet.

Forvaltningen har oplyst, at Cykelværkstedet pr. 1. maj 2005 har hævet timeprisen på reparation af cykler fra 253 kr. til 280 kr. Endvidere resulterede en mindre undersøgelse af markedsprisen på en god, brugt cykel i, at salgsprisen på cyklerne er blevet reguleret, både for de tjenestecykler som sælges til medarbejdere i hjemmeplejen, og de cykler som videresælges til øvrige medarbejdere i kommunen.

- Køb og salg af pladser på handicapområdet.

Forvaltningen har på forespørgsel oplyst, at taksterne på handicapområdet vil blive fastsat i overensstemmelse med lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Omkostningsbestemte takster for kommunale tilbud), som Folketinget vedtog den 25. april 2006. Lovændringerne har virkning fra 1. januar 2007.

Af det vedtagne lovforslag fremgår, at det som led i udmøntningen af kommunalreformen på det sociale område fastsættes, at kommunalbestyrelserne skal beregne taksten for kommunale, sociale tilbud på grundlag af et omkostningsbestemt beregningsprincip. Fastsættelsen af tilbudets takst på grundlag af et omkostningsprincip indebærer, at de kommunale tilbud prissættes med alle tilbuddets gennemsnitlige, langsigtede omkostninger. Det fremgår videre, at socialministeren gives beføjelse til at fastsætte nærmere regler om takstberegningen i en bekendtgørelse, og fastsætte hvilke tilbud der er omfattet af denne takstberegning.

Som en konsekvens af ovenstående princip, hvorefter der fastsættes priser eller takster for tilbud på grundlag af et omkostningsbestemt princip, ændres reglerne for mellemkommunal refusion. Ændringen har til hensigt at skabe ensartethed i de beregningsmåder, der anvendes henholdsvis af hensyn til sammenligneligheden og til brug for mellemkommunal refusion.

5. Ledelsens regnskaberklæring

Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningens ledelse har over for os oplyst, at der dem bekendt ikke påhviler forvaltningen andre forpligtelser end de i regnskabet anførte og har afgivet erklæring herom.

I relation til besvigelser og fejl anfører ledelsen, at der er konstateret fejl i lønregistreringen i regnskab 2005 som følge af overgangen til lønsystemet under Accenture. Fejlene fra 2004 er endnu ikke blevet tilrettet, og det problem forventes at strække sig ind i 2006.

REVISIONSDIREKTORATET FOR KØBENHAVNS KOMMUNE

29. juni 2006

Pia Sønderlund Nielsen

/Maibritt Søderberg